

Voorganger: Bert de Wit

Schriftlezing: Johannes 6:1-15

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus – waar je ook bent,

Wat ik me afvraag in deze verkiezingstijd is, waarom mensen achter een bepaalde politieke leider aanlopen. Vooral als ze achter een leider aanlopen van wie ik denk, dat die ons alleen maar verder van huis zal brengen. Ik noem geen namen, ik mag geen stemadvies geven. Maar ik begrijp het gewoon niet. Hoe wanhopig moet je zijn om je hoop te vestigen op ‘bepaalde leiders’?

Waarschijnlijk ligt het aan mij, dat ik die mensen niet begrijp. Misschien ken ik hun wanhoop niet. Die mensen hebben ongetwijfeld verwachtingen van zo’n leider. Ze lopen niet zomaar met hem weg. Misschien begrijp ik die verwachtingen niet. Omdat ik niet weet wat die mensen zoeken, verlangen, hopen. Dat is dan voor mij een blinde vlek. Ik leef ook maar in een bubbel,

Waarom lopen mensen achter een bepaalde leider aan?

Ik kom op die vraag naar aanleiding van het verhaal. Een grote menigte mensen liep achter Jezus aan. Die mensen zagen in Jezus een leider (met ‘ei’). Zelfs een soort politieke leider, want zij willen hem koning maken. Daar eindigt het verhaal mee. Jezus wil dat niet, die trekt zich terug. Hij begreep wat die mensen van hem verwachtten. Maar aan die verwachtingen kón en wilde hij niet voldoen.

Wat verwachtten die mensen dan van Jezus?

Dat is bekend, want Johannes vermeldt dat aan het begin: ‘Een grote menigte volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekens hij bij zieken deed’. Ze liepen achter Jezus aan omdat ze wonderen van hem verwachtten. En dan vooral het wonder van genezing van zieken. Dáár zou je de verkiezingen van deze week ook mee kunnen winnen! Een politieke leider die weet hoe een einde gemaakt kan worden aan corona. Die ons kan leiden uit de lockdown en een uitweg biedt uit de pandemie. Wie zou daar niet mee weg lopen?

Ik geloof niet dat een politieke leider dat kan. Maar misschien ben ik niet wanhopig genoeg. De mensen die achter Jezus aanliepen waren vaak wél wanhopig. Er was in die tijd geen ziekenzorg. Galilea was bovendien straatarm. Het wemelde daar van bedelaars, daklozen, verminkte en doodzieke mensen. Er zullen vast ook op sensatie beluste typen tussen hebben gelopen. Maar als je een beeld wilt vormen van de menigte die achter Jezus aanliep, denk dan aan een strompelende optocht van stumpers en armoedzaaiers. En als je hun wanhoop wilt peilen, besef dan dat ze urenlang voortstropelden – zonder rollator, zonder rolstoel of scootmobiel – in de brandende zon, helemaal die berg op in de wildernis. Een hopeloze bende.

Kennelijk waren de verwachtingen hoog gespannen. Als Jezus politieke ambities zou hebben gehad, dan zou hij het anders hebben moeten aanpakken dan hij nu deed. Hier was duidelijk géén spindokter aan te pas gekomen.

‘Waar kunnen we eten kopen voor al die mensen?’ – vroeg hij aan Filippus.

Dat is wat je noemt: een probleem naar je toetrekken. Je leest niet dat die mensen van Jezus verwachtten, dat hij ze te eten zou geven. Ze hoopten alleen dat hij zieken zou genezen. Jezus roept dus een probleem op!

Filippus ziet daar het gevaar van in. Hij ziet dat dit niet goed is voor de carrière van Jezus. Daarom probeert hij de verwachtingen te temperen, door realistisch te zijn.

'Meester, dat is niet te betalen, daar hebben wij het geld niet voor!'

Tweehonderd denarie, dat is tweehonderd keer een dagloon. Meer dan een half jaarsalaris. En als iemand dat bedrag zou kunnen ophoesten, dan was er nog geen bakker in de buurt die genoeg brood zou kunnen leveren. Jezus zou beter het eerlijke verhaal kunnen vertellen, van bezuinigingen en de broekriem die aangehaald moest worden.

Maar dan is er ineens een dat jongetje...

Andreas heeft hem uit de menigte gevestigd. Hij was een visser, maar hij vond dit een schrale vangst: 'Kijk, een jongetje met een mandje brood en wat vis. Veel te weinig voor die zee van mensen!'

Hoe kwam dat jongetje in die menigte terecht? Kennelijk was hij meegelopen, met zijn mandje brood en vis. Wat zou dat jongetje hebben verwacht? Welk verlangen volgde hij toen hij meeliep? Misschien moest hij boodschappen doen van zijn moeder en zag hij op de terugweg al die mensen lopen. Was hij zo nieuwsgierig, dat hij vergat om eerst de boodschappen thuis af te leveren?

We weten het niet, want niemand vraagt iets aan dat jongetje. Zelfs Jezus niet. Jezus laat al die mensen lekker in het gras zitten en dan neemt hij de broden en de vis van het jongetje, Ohij spreekt een dankgebed uit en hij verdeelt het brood en de vis onder de mensen.

Het lijkt alsof hij dat jongetje niet ziet staan. Alsof hij alleen maar brood ziet en dat in beslag neemt. Maar je kunt dat ook anders zien.

Je kunt het ook zó zien, dat Jezus dit jongetje volkomen serieus neemt. Jezus waardeert volop wat dit jongetje te bieden heeft. Andreas vindt dat het niks voorstelt: 'Veel te weinig...' Maar voor Jezus is de bescheiden bijdrage van het jongetje ruim voldoende. Vijf broden en twee vissen – we zijn gered!

Dit is het antwoord op zijn vraag: 'Waar kunnen we brood kopen?' Dat hoeft niet meer, want het is er al! Hier kunnen we het mee doen. Dit is meer dan genoeg. Er blijven zelfs twaalf manden brood over!

Het zou best kunnen zijn, dat het jongetje de enige is die kreeg wat hij verlangde. Iedereen verlangde iets van Jezus. Ze wilden allemaal dat hij iets voor hen zou doen. Dat hij de leider zou zijn die hun problemen zou oplossen. Maar wat deed Jezus daar nu eigenlijk? Wat is nu eigenlijk het wonder van deze wonderlijke maaltijd?

Ja, het is een wonder dat je met vijf broden en twee vissen meer dan vijfduizend mensen te eten kunt geven en dan ook nog twaalf manden vol overhoudt. Het is ook een wonder dat we binnen een jaar een vaccin hebben tegen corona. Je kunt dat wel verklaren, maar het blijft een wonder. Maar wat betekent dit wonder? Wat moeten wij er mee? Wat dóet Jezus hier precies?

Het moment waar het om gaat in het verhaal is, denk ik, dat Jezus de broden neemt en dan een dankgebed uitspreekt. Hij dankt God voor dit eten. Zo laat hij zien dat dit brood een Godsgeschenk is. God schenkt ons voedsel, het is genadebrood.

Het wonder zit niet alleen in het uitdelen van dit brood. Vooral zit het wonder in het ontvangen. Al die mensen gaan gewoon in het gras zitten en nemen het voedsel in ontvangst, zonder te begrijpen waar het vandaan komt. Het is een wonder als wij het gewone dagelijkse brood zo ontvangen, als een geschenk uit de hemel, een teken van liefde.

Als je verder leest in dit hoofdstuk, Johannes 6, dan hoor je Jezus zeggen: 'Ik ben het brood dat leven geeft'. Het brood dat Jezus verdeelt onder de mensen, dat is hij zelf, dat is zijn leven, zijn liefde. Hij geeft zichzelf aan die mensen. En zo geeft hij die mensen het leven.

Het is misschien niet wat zij hadden verwacht, maar het is veel meer dan dat. Zoveel meer dat er genoeg over blijft om uit te delen aan iedereen.

Er is een overvloed van goedheid, genade en liefde waar ook wij in mogen delen. Het is precies zoals de kinderen van ZieZo hebben gezongen: 'Dan heb je liefde, heerlijke liefde / om van te delen, dus niet voor jou alleen; / dan heb je liefde, heerlijke liefde / om van te delen aan iedereen.'

En als je dit opvat als een stemadvies: prima!

Amen.